

BIỆN PHÁP QUẢN LÝ ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TRONG DẠY HỌC Ở CÁC TRƯỜNG THCS HUYỆN TRẦN VĂN THỜI TỈNH CÀ MAU

Nguyễn Bảo Hoàng Thanh, Trịnh Minh Tuấn

Trường Đại học Sư phạm - Đại học Đà Nẵng, Việt Nam

Trường THCS Lợi An, huyện Trần Văn Thời, tỉnh Cà Mau, Việt Nam

Tác giả liên hệ: Nguyễn Bảo Hoàng Thanh - Email: thanhbh@ued.udn.vn

Ngày nhận bài: 01-7-2022, ngày nhận bài sửa: 22-10-2021, ngày duyệt đăng: 19-04-2022

Tóm tắt: Thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW Nghị Quyết Hội nghị của Ban chấp hành Trung ương 8 (Khoá XI) về đổi mới căn bản toàn diện giáo dục và đào tạo (Ban Chấp hành Trung ương, 2013). Trong những năm qua, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã chỉ đạo việc đẩy mạnh ứng dụng Công nghệ thông tin ở các cấp học, bậc học, ngành học theo hướng sử dụng công nghệ thông tin như là một công cụ hỗ trợ đắc lực nhất nhằm đổi mới công tác quản lý và nâng cao chất lượng giáo dục. Quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học đang được cán bộ quản lý giáo dục và đội ngũ giáo viên các trường trung học cơ sở huyện Trần Văn Thời tỉnh Cà Mau rất quan tâm hưởng ứng, tìm tòi, nghiên cứu và áp dụng. Các trường đã có sự đầu tư về thiết bị, hạ tầng công nghệ thông tin, phát triển nguồn nhân lực. Ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy, công tác quản lý ở các nhà trường được triển khai áp dụng và đã đạt được những kết quả nhất định. Tuy nhiên, về thiết bị, hạ tầng công nghệ thông tin ở các trường THCS trên địa bàn huyện Trần Văn Thời hiện nay vẫn đang trong tình trạng còn thiếu thốn, chậm phát triển, một số cán bộ quản lý và giáo viên chưa nhận thức tốt, đúng đắn định hướng của Đảng, Nhà nước và Bộ Giáo dục - Đào tạo trong quản lý ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt động giảng dạy. Việc phát triển, bồi dưỡng nguồn nhân lực công nghệ thông tin chưa được các cấp quản lý giáo dục quan tâm đúng mức, khả năng ứng dụng công nghệ thông tin vào dạy học của giáo viên còn hạn chế, công tác quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động của Hiệu trưởng chưa cụ thể, phù hợp, cũng như việc phối hợp của các lực lượng giáo dục chưa thật sự tốt. Từ các văn bản chỉ đạo và thực tiễn đã đặt ra cho các trường THCS huyện Trần Văn Thời, tỉnh Cà Mau một nhiệm vụ cấp bách, đó là phải tăng cường việc ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý, dạy và học. Đặc biệt là thực hiện trong giai đoạn Bộ Giáo dục và Đào tạo đang triển khai Chương trình giáo dục phổ thông 2018, đây là mốc quan trọng của công cuộc cải cách giáo dục được xã hội rất quan tâm, đổi mới phương pháp dạy học, dạy học theo hướng phát triển phẩm chất, năng lực của học sinh một cách tích cực. Tìm ra cách thức tổ chức khoa học và hữu hiệu, tạo động lực, thúc đẩy nhất thiết phải có những biện pháp quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học thiết thực, cụ thể, phù hợp với tình hình địa phương, tác động đến đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên, học sinh. Từ đó góp phần quản lý tốt, nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo của huyện nhà.

Từ khóa: công nghệ thông tin; ứng dụng công nghệ thông tin; ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học; quản lý ứng dụng công nghệ thông tin; biện pháp quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học.

1. Đặt vấn đề

Sự phát triển của công nghệ thông tin đã và đang tác động mạnh mẽ đến nhiều lĩnh vực khác nhau của đời sống xã hội, trong đó có Giáo dục và Đào tạo. Ứng dụng công

nghệ thông tin đã trở thành xu thế tất yếu và có ảnh hưởng sâu sắc đến việc nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo. Nhận thức được vai trò to lớn của công nghệ thông tin, Đảng ta đã có chủ trương đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong thời kỳ công nghiệp hoá, hiện đại hoá bằng Chỉ thị số 58-CT/TW ngày 17 tháng 10 năm 2000 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng. Bộ Giáo dục và Đào tạo đã có văn bản hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ công nghệ thông tin năm học 2020-2021 (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2020), trong công tác giáo dục và đào tạo ở các cấp học, bậc học, ngành học. “Tăng cường ứng dụng CNTT trong đổi mới nội dung, phương pháp dạy, học, thi

Cite this article as: Nguyen, B. H. T., Trinh, M. T. (2022). Measures to manage the application of information technology in teaching at secondary schools in Tran Van Thoi district, Ca Mau province. *UED Journal of Social Sciences, Humanities and Education*, 12(1), 149-157. <https://doi.org/10.47393/jshe.v12i1.998>

và kiểm tra đánh giá, quản lý giáo dục, quản trị nhà trường; áp dụng dạy, học trực tuyến; phát triển kho học liệu số toàn ngành, ngân hàng câu hỏi trực tuyến dùng chung, kho bài giảng e-learning kết nối với Hệ tri thức Việt số hóa”.

Để đáp ứng nhu cầu đổi mới và phát triển giáo dục như hiện nay thì việc ứng dụng công nghệ thông tin là một xu thế tất yếu. Đến nay, cơ sở vật chất và thiết bị dạy học cần thiết cho việc ứng dụng công nghệ thông tin được đầu tư, việc kết nối Internet được thực hiện, trang bị phòng máy tính, đáp ứng tương đối đầy đủ phục vụ cho việc giảng dạy và học tập; kho bài giảng điện tử, kho tài liệu tham khảo và bài giảng PowerPoint được xây dựng online trên website của ngành, nhiều phần mềm hỗ trợ công tác quản lý, dạy học được áp dụng rộng rãi...

Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động quản lý và phát triển đội ngũ GV, đặc biệt là các hoạt động dạy học đổi mới theo phát triển năng lực người học đóng vai trò rất quan trọng. Sử dụng các phương pháp khoa học, các phương tiện và kỹ thuật hiện đại nhằm tổ chức khai thác, sử dụng hiệu quả nguồn thông tin rất phong phú phục vụ cho giảng dạy. Công tác điều hành tại các trường phổ thông cũng được xem như một phương tiện hữu ích và hiệu quả. Tiếp tục nghiên cứu về vấn đề này, bởi vì hiện nay Bộ Giáo dục - Đào tạo đã và đang chỉ đạo triển khai thực hiện Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể 2018 trên toàn quốc, công cuộc cải cách giáo dục được toàn xã hội rất quan tâm, có ý nghĩa quan trọng đến sự nghiệp phát triển đất nước, bên cạnh đất nước đang chịu ảnh hưởng rất lớn của dịch bệnh Covid-19. Vì thế, việc tìm hiểu, nghiên cứu vấn đề quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường trung học cơ sở huyện Trần Văn Thời tỉnh Cà Mau giai đoạn hiện nay là cần thiết.

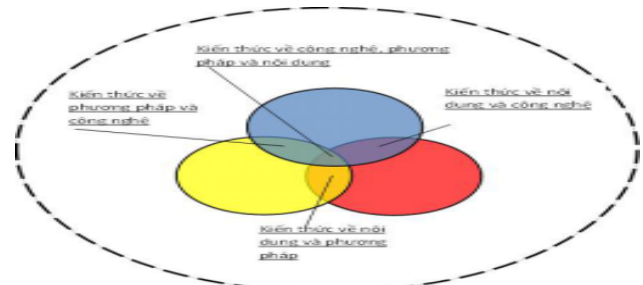
2. Nội dung và phương pháp ứng dụng CNTT trong dạy học ở trường trung học cơ sở

2.1. Chương trình, nội dung và việc ứng dụng CNTT trong dạy học

Đối với cấp THCS các môn học đã có phân hóa rõ rệt, độ khó các môn tăng rõ rệt. Một số môn học đòi hỏi sự truyền thụ và tiếp nhận ở mức trừu tượng hơn, nên việc đưa ứng dụng công nghệ thông tin để hỗ trợ bài giảng ở mức cao và khó hơn. Một số thí nghiệm trong Vật lý, Hóa học nhất là các thí nghiệm khó và nguy hiểm đã được biểu diễn bằng thí nghiệm ảo nhờ ứng dụng công nghệ

thông tin. Một số sơ đồ minh họa phức tạp, mô hình cấu tạo khó được biểu diễn rất thành công qua phần mềm và hình vẽ nhờ công cụ vẽ của máy tính; một số hình vẽ và chuyển động trong biểu diễn toán học được truyền tải dễ hiểu và sinh động; các hình ảnh, đoạn phim tư liệu được đưa vào các bài giảng trong các môn khoa học xã hội mang đến cảm xúc mạnh mẽ và ấn tượng cho học sinh,...

Cùng với các môn học trong chương trình, việc đưa một số bài giảng liên môn hoặc đưa nghiên cứu khoa học (giáo dục STEM) vào nhà trường đã tạo động lực rất lớn trong việc ứng dụng công nghệ thông tin để hỗ trợ giảng dạy. Trong nội dung chương trình cấp THCS, tất cả các môn học được gắn với thực hành và luyện tập nhằm giúp học sinh ghi nhớ các kiến thức và thông tin đã học. Việc đưa công nghệ thông tin vào lồng ghép để thực hiện cho thực hành và luyện tập sẽ rất cần thiết, giúp bài giảng sinh động và khắc sâu kiến thức cho học sinh; cho phép nhiều học sinh cùng tham gia thực hành và luyện tập; thậm chí có thể xác lập được tốc độ xử lý kiến thức,... Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy và học tại các trường THCS đòi hỏi mỗi giáo viên phải có khả năng kết hợp ba dạng cơ bản của kiến thức đó là kiến thức chuyên gia bộ môn, kiến thức của chuyên gia công nghệ, kiến thức của một chuyên gia phương pháp (Baran, E., Schmidt, D. A., Thompson, A. D., Mishra, P., Koehler, M. J., & Shin, T. S., 2009).

Hình 1. Mô hình TPACK [3]

2.2. Các phương pháp, mức độ ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường Trung học cơ sở hiện nay

Những năm gần đây, nhiều các phương pháp, hình thức tổ chức dạy học mới đã triển khai như: Phương pháp bàn tay nặn bột, trải nghiệm sáng tạo, STEM... Việc đổi mới phương pháp dạy học được thực hiện trên cơ sở phân hóa đối tượng và lựa chọn các hình thức tổ chức dạy học phù hợp. Tăng cường các hoạt động trải nghiệm sáng tạo và ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học thông qua sử dụng các mô hình học tập kết hợp giữa lớp học truyền

thống với các lớp học trực tuyến. Cùng với việc tổ chức cho người học lĩnh hội tri thức trên lớp, cần coi trọng việc học tập ở nhà, ở ngoài nhà trường. Đẩy mạnh hoạt động nghiên cứu khoa học để nâng cao chất lượng dạy học theo chiều sâu, tăng cường xây dựng các mô hình học tập gắn với thực tiễn. Bên cạnh đó, tăng cường các hoạt động giao lưu, hợp tác nhằm thúc đẩy hứng thú học tập, rèn luyện kỹ năng sống, nâng cao hiểu biết về các giá trị văn hóa truyền thống dân tộc và tinh hoa văn hóa thế giới, tạo tiền đề để phát triển con người toàn diện.

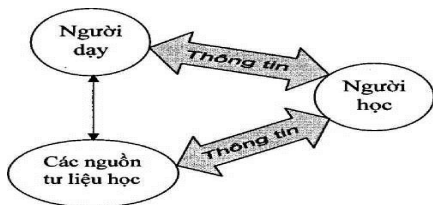
* Các hình thức, mức độ ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học

Hiện nay, ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học có nhiều hình thức, đa dạng và phong phú. Căn cứ vào tình hình thực tiễn trong các trường THCS hiện nay, có hai hình thức ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học chủ yếu sau:

Bài giảng có ứng dụng công nghệ thông tin: giáo viên sử dụng bài giảng của mình, kết hợp với sự hỗ trợ của máy tính, sử dụng các phần mềm tiện ích, các phương tiện dạy học như máy chiếu, máy in, các thiết bị nghe nhìn,... để phát huy được sức mạnh về âm thanh, hình ảnh của các tư liệu hoặc các thí nghiệm,... làm nâng cao chất lượng bài giảng.

Bài giảng điện tử theo công nghệ E-learning: Giáo viên sử dụng các ứng dụng là công nghệ mạng, kỹ thuật đồ họa, kỹ thuật mô phỏng, công nghệ tính toán... để soạn sẵn giáo án trong đó có lời giảng, âm thanh hình ảnh sinh động, các câu hỏi, bài tập được chuẩn bị theo một trình tự. Học sinh sử dụng máy tính để tự học các bài giảng dưới dạng ngoại tuyến hoặc trực tuyến và có khả năng tương tác với học sinh, giúp học sinh có thể tự học mà không cần đến giáo viên dạy trực tiếp và không cần đến lớp. Vì vậy, quá trình dạy học chính là quá trình trao đổi thông tin giữa người dạy và người học, giữa người học với các nguồn tư liệu học tập. Do đó, có thể xem quá trình dạy chính là quá trình truyền thông, được mô tả bằng sơ đồ.

Sơ đồ 1. Quá trình dạy học theo quan điểm thông tin

Thực tế, với các trường THCS hiện nay vẫn đang sử dụng hình thức một là chủ yếu do đặc điểm lứa tuổi các em còn nhỏ nên ý thức chủ động học tập chưa cao. Tuy nhiên, với nhu cầu và điều kiện cơ sở vật chất trong thời gian tới thì mô hình thứ nhất sẽ được thay đổi dần sang hình thức thứ hai, áp dụng phổ biến hơn (Đào Thái Lai, 2006). Hai hình thức cơ bản này đã được áp dụng tới các trường trung học cơ sở với nhiều mức độ khác nhau tùy theo điều kiện nhận thức Cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh cùng với điều kiện về cơ sở vật chất, thiết bị dạy học,...

Dựa vào hoạt động ứng dụng công nghệ thông tin trong các trường trung học cơ sở hiện nay và xu thế phát triển tương lai gần, ta có thể phân chia ứng dụng Công nghệ thông tin trong dạy học thành 5 mức cơ bản từ thấp đến cao như sau:

Mức 1: Sử dụng Công nghệ thông tin để hỗ trợ giáo viên một số thao tác đơn giản: như soạn giáo án, in ấn tài liệu, sử dụng Internet sưu tầm tài liệu phục vụ hoạt động dạy học nhưng chưa dùng công nghệ thông tin thực hiện bài giảng trên lớp.

Mức 2: Ứng dụng công nghệ thông tin để hỗ trợ một mảng, một công đoạn nào đó trong dạy học. Có thể sử dụng phần mềm Powerpoint soạn và trình chiếu, biết sử dụng một số thiết bị điện tử đơn giản. Có thể tham gia là thành viên của một số website để trao đổi nội dung các bài giảng hay tư liệu giảng dạy. Đây được xem là một trong những ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học phổ biến trong nhà trường hiện nay. Hầu hết các giáo viên trong trường trung học cơ sở hiện nay đều thực hiện được ở mức độ này.

Mức 3: Biết sử dụng và khai thác nhiều phần mềm dạy học chuyên dụng, các phần mềm xử lý phim ảnh, âm thanh, vẽ hình,... để tổ chức giảng dạy. Biết sử dụng phòng học đa phương tiện và các thiết bị công nghệ thông tin.

Mức 4: Tích hợp công nghệ thông tin trong dạy học được giáo viên sử dụng công nghệ thông tin ở tất cả các khâu từ xây dựng kế hoạch dạy học, soạn giảng, tổ chức thực hiện trên lớp và kiểm tra đánh giá đều được thực hiện trên máy tính, mạng máy tính. Với hình thức này đòi hỏi giáo viên phải được trang bị đầy đủ các thiết bị công nghệ thông tin hiện đại, có năng lực công nghệ thông tin ở mức độ cao.

Mức 5: Trường học thông minh (Smart School) là môi trường học tập được trang bị các thiết bị hiện đại. Máy tính bảng cho từng học sinh được kết nối giáo viên, bảng tương tác điện tử, phần mềm quản lý học tập, hệ thống mạng để tạo ra môi trường lớp học thông minh, giúp kết nối học sinh và giáo viên với phương pháp dạy học mới sử dụng giáo trình điện tử. Mức độ này mới đang được áp dụng trên mô hình thí điểm ở một số ít trường và hứa hẹn sẽ được triển khai rộng rãi trên các trường học trên toàn quốc.

3. Thực trạng ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường Trung học cơ sở

Để đánh giá thực trạng quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường trung học cơ sở trên địa bàn huyện Trần Văn Thời tỉnh Cà Mau. Kết hợp các nhóm phương pháp nghiên cứu để thu thập số liệu như: *Nhóm phương pháp nghiên cứu thực tiễn; phương pháp nghiên cứu sản phẩm hoạt động; phương pháp phỏng vấn và phương pháp điều tra.*

Dùng phiếu khảo sát trung cầu ý kiến của 30 Cán bộ quản lý và 225 giáo viên các trường để thu thập ý kiến về quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường trung học cơ sở trên địa bàn huyện Trần Văn Thời tỉnh Cà Mau.

Kết quả điều tra, khảo sát được phân tích, so sánh, đối chiếu tìm ra những thông tin đảm bảo tính khách quan, tin cậy.

3.1. Thực trạng nhận thức của Cán bộ quản lý, giáo viên về quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học

Bảng 1. Nhận thức của Cán bộ quản lý, giáo viên về sự cần thiết ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở trường THCS huyện Trần Văn Thời tỉnh Cà Mau

Đối tượng	Thực trạng nhận thức của CBQL, giáo viên							
	Rất cần thiết		Cần thiết		Ít cần thiết		Không cần thiết	
	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
CBQL	19	63.3	8	26.7	3	10	0	0
Giáo viên	109	48.4	89	39,6	20	8,9	7	3.1

Căn cứ kết quả khảo sát cho thấy, Cán bộ quản lý có nhận thức cao đối với việc ứng dụng công nghệ thông tin

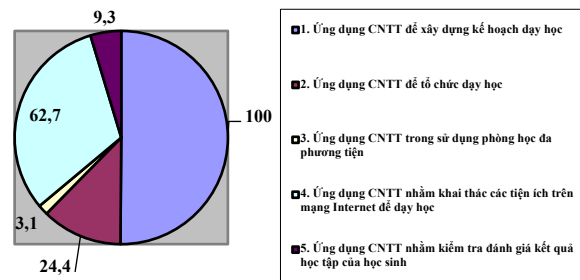
trong dạy học. Có 90% Cán bộ quản lý cho rằng rất cần thiết và cần thiết, mức độ ít cần thiết chỉ chiếm 10%, không có Cán bộ quản lý nào cho rằng không cần thiết. Giáo viên có nhận thức khá cao có 88% cho rằng rất cần thiết và cần thiết, mức độ ít cần thiết chỉ chiếm 8.9%, vẫn còn 3.1% giáo viên cho rằng không cần thiết

3.2. Thực trạng nội dung ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở trường Trung học cơ sở

Bảng 2. Thực trạng nội dung về ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học của đội ngũ giáo viên THCS huyện Trần Văn Thời, tỉnh Cà Mau (Tổng số GV 225, thời điểm tháng 10/2020)

Nội dung ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học của đội ngũ giáo viên	Số lượng	Tỷ lệ %
1. Ứng dụng công nghệ thông tin để xây dựng kế hoạch dạy học	225	100
2. Ứng dụng công nghệ thông tin để tổ chức dạy học	55	24.4
3. Ứng dụng công nghệ thông tin trong sử dụng phòng học đa phương tiện	7	31
4. Ứng dụng công nghệ thông tin nhằm khai thác các tiện ích trên mạng internet để dạy học	141	62.7
5. Ứng dụng công nghệ thông tin nhằm khai thác kiểm tra đánh giá kết quả học tập của học sinh	21	9.3

Chúng tôi biểu thị kết quả cho biểu đồ như sau:

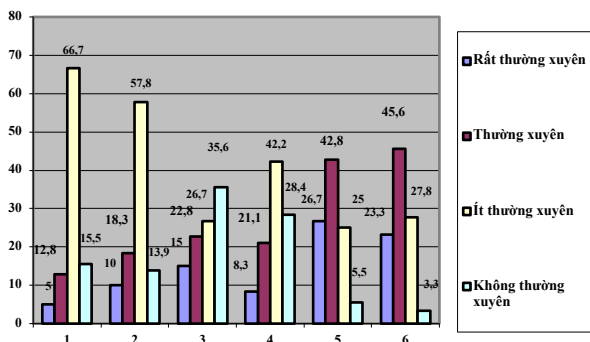
Biểu đồ 1. Thực trạng nội dung về ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học của đội ngũ giáo viên

Từ kết quả trên có một số nhận xét: Tất cả đội ngũ giáo viên Trung học cơ sở huyện Trần Văn Thời đều ứng

dụng công nghệ thông tin để xây dựng kế hoạch dạy học (100%), tuy nhiên chỉ có 24.4% ứng dụng công nghệ thông tin để tổ chức dạy học. Đây là một thực trạng cho thấy việc triển khai thực hiện đổi mới phương pháp dạy học đến các giờ dạy, các hoạt động giáo dục còn rất hạn chế. Tỷ lệ giáo viên ứng dụng công nghệ thông tin để tổ chức dạy học, trong sử dụng phòng học đa Phương tiện và ứng dụng công nghệ thông tin nhằm kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh rất thấp. Điều này có thể lý giải, hiện nay mức độ đầu tư phòng học đa Phương tiện tại các trường trung học cơ sở còn quá ít 3.1%. Ứng dụng công nghệ thông tin nhằm khai thác các tiện ích trên mạng để dạy học chiếm tỉ lệ 62.7% đây là một tỉ lệ tương đối. Mặc dù tỉ lệ giáo viên tiếp cận với mạng internet hiện nay có thể nói đạt 100% nhưng khai thác để dạy học còn hạn chế.

3.3. Thực trạng sự phối hợp của các lực lượng giáo dục về việc quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường Trung học cơ sở

Hiệu trưởng các trường đã tham mưu với lãnh đạo các cấp, các ngành có liên quan, Phòng giáo dục và đào tạo để xây dựng kế hoạch phối hợp giữa nhà trường - gia đình - xã hội. Huy động cộng đồng thực hiện công tác xã hội hóa giáo dục. Đã có những tổ chức, cá nhân hỗ trợ đóng góp cho nhà trường tạo nguồn kinh phí, sửa chữa cơ sở vật chất, mua sắm thiết bị phục vụ việc ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học. Kết hợp Ban đại diện cha mẹ học sinh, đoàn thanh niên, hội phụ nữ, chính chính quyền địa phương cùng tham gia công tác tuyên truyền, vận động, khuyến khích thu hút mọi thành viên, tổ chức trong cộng đồng tham gia, ủng hộ, chăm lo xây dựng và phát triển nhà trường.

Biểu đồ 2. Thực trạng công tác phối hợp giữa nhà trường với LLGD (Mức độ hiệu quả %)

Công tác phối hợp giữa nhà trường với lực lượng giáo dục cũng đã có nhiều chuyển biến tích cực, bước đầu đã huy động được tiềm năng, nguồn lực trong phụ huynh học sinh và địa phương. Tuy nhiên, mức độ hiệu quả còn hạn chế; điều này thể hiện cụ thể qua kết quả khảo sát đối với 180 đối tượng gồm Cán bộ quản lí, giáo viên và phụ huynh học sinh tại một số trường Trung học cơ sở trên địa bàn huyện Trần Văn Thời vào tháng 10/2020 (xem Biểu đồ 2).

Thực trạng công tác phối hợp với các lực lượng giáo dục mức độ hiệu quả qua Biểu đồ 2 trên cho thấy, nhà trường đã có nhận thức khá tốt xác định đúng ý nghĩa của công tác phối hợp, thực hiện việc huy động các lực lượng giáo dục tham gia vào hoạt động ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học cho học sinh khá thường xuyên và đạt được hiệu quả khá cao. Song, việc xây dựng kế hoạch phối hợp mức không hiệu quả là 37.2%; Xác định nội dung cần phối hợp giữa nhà trường với các lực lượng giáo dục về ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học cho học sinh là 29%; Việc xác định trách nhiệm của từng lực lượng giáo dục tham gia phối hợp 23.9%. Nhìn chung, công tác phối giữa nhà trường với các lực lượng giáo dục, tuy có quan tâm thực hiện, nhưng chưa thường xuyên, có khi không thực hiện nên hiệu quả chưa cao.

4. Các biện pháp quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường Trung học cơ sở giai đoạn đổi mới, thực hiện Chương trình giáo dục phổ thông 2018 hiện nay

4.1. Biện pháp 1: Tổ chức các hoạt động nhận thức việc ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường Trung học cơ sở

Giúp cho Cán bộ quản lí, giáo viên, học sinh và phụ huynh học sinh thấy được vai trò to lớn sự cần thiết phải điều chỉnh cách nhìn nhận về ứng dụng công nghệ thông tin vào dạy học, đặc biệt nhận thức đúng trong việc thiết kế, sử dụng giáo án dạy học tích cực có ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học hiện nay. Tổ chức bồi dưỡng cho Cán bộ quản lí, giáo viên nhận thức sâu sắc, nắm rõ văn bản pháp quy của ngành về việc ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học, từ đó chuyển hoá những nội quy, quy định của nhà trường thành ý thức tự giác tự nguyện, trách nhiệm, làm cho tập thể thừa nhận sự tất yếu và cần thiết của việc dạy học bằng giáo án dạy học tích cực có ứng dụng công nghệ thông tin (Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, 2017).

4.2. Biện pháp 2: Đẩy mạnh bồi dưỡng trình độ ứng dụng Công nghệ thông tin cho đội ngũ giáo viên

Bồi dưỡng nâng cao kiến thức kỹ năng, trình độ ứng dụng về công nghệ thông tin cho Cán bộ quản lí, giáo viên những kiến thức tin học nhằm thiết kế giáo án dạy học tích cực để họ tổ chức ứng dụng tốt trong giảng dạy. Tăng cường các giải pháp toàn diện về ứng dụng công nghệ thông tin, đa dạng hóa hình thức đào tạo bồi dưỡng cho Cán bộ quản lí, giáo viên, giúp hiểu rõ vấn đề giáo án dạy học tích cực có ứng dụng công nghệ thông tin không phải là một hình thức để giáo viên “chiều chữ” mà đó là sự chắt lọc các thông tin như hình ảnh, chữ viết, màu sắc, âm thanh, biểu mẫu,... kết hợp với phương pháp dạy học tích cực để làm cho bài giảng thêm sinh động, hấp dẫn, gây hứng thú học tập và kích thích tư duy người học.

4.3. Biện pháp 3: Chỉ đạo các tổ chuyên môn ứng dụng công nghệ thông tin trong đổi mới phương pháp dạy học, thu thập thông tin phản hồi, cải tiến quản lý và chất lượng ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học

Tăng cường công tác chỉ đạo tổ chuyên môn ứng dụng công nghệ thông tin trong đổi mới phương pháp dạy học. Xây dựng được một quy trình chuẩn áp dụng cho giáo viên giảng dạy ở tất cả các bộ môn khi thiết kế giáo án dạy học tích cực có ứng dụng công nghệ thông tin (Phó Đức Hòa, Ngô Quang Sơn, 2008). Quy trình hướng dẫn giáo viên thiết kế giáo án dạy học tích cực có ứng dụng công nghệ thông tin như sau:

Trước hết mỗi giáo viên cần nắm được bản chất của giáo án dạy học tích cực (GADHTC) có ứng dụng công nghệ thông tin:

GADHTC có ứng dụng CNTT = GADHTC + ứng dụng CNTT ở mức cơ bản

Để thiết kế được giáo án dạy học tích cực phải trải qua 4 giai đoạn:

Giai đoạn 1	Giai đoạn 2
Xác định mục tiêu bài học	Lựa chọn thiết bị dạy học
Giai đoạn 3	Giai đoạn 4
Lựa chọn và phối hợp các phương pháp dạy học	Thiết kế các hoạt động nhận thức của học sinh

Trên cơ sở giáo viên đã nắm vững việc thiết kế giáo án dạy học tích cực, Cán bộ quản lí có thể hướng dẫn giáo viên thiết kế giáo án dạy học tích cực có ứng dụng công nghệ thông tin theo quy trình sau:

* **Bước 1:** Chuẩn bị chu đáo trước khi soạn giáo án sẽ giúp cho quá trình thiết kế giáo án của giáo viên được diễn ra thuận lợi. Tìm hiểu kỹ nội dung kiến thức trọng tâm của bài dạy. Soạn trước giáo án cho bài dạy theo cấu trúc của giáo án dạy học tích cực.

* **Bước 2:** Xây dựng ý tưởng cho việc thiết kế nội dung tư liệu điện tử sẽ tích hợp vào giáo án dạy học tích cực. Hình dung được toàn bộ tiến trình hoạt động sư phạm sẽ diễn ra. Căn cứ vào mục tiêu bài học và các hoạt động trong giờ dạy, xem phần nào, nội dung nào cần đến sự hỗ trợ của công nghệ thông tin

* **Bước 3:** Thực hiện các ý tưởng trên máy (*Thiết kế nội dung tư liệu điện tử*). Xử lý chuyên các nội dung, tư liệu điện tử tích hợp vào để được một giáo án dạy học tích cực có ứng dụng công nghệ thông tin bằng các phần mềm dạy học. Khi tiến hành thiết kế trên máy phải luôn chú ý đến yếu tố thời gian, tính khoa học, tính sư phạm.

* **Bước 4:** Kiểm tra và hoàn thiện công việc thiết kế nội dung tư liệu điện tử

4.4. Biện pháp 4: Đảm bảo các điều kiện về Cơ sở vật chất, thiết bị công nghệ thông tin theo hướng hiện đại, đồng bộ

Quản lý việc mua sắm những phương tiện dạy học hiện đại, cần rà soát toàn bộ những phương tiện dạy học hiện đại mà trường đang có. Đầu tư mua sắm các phương tiện dạy học hiện đại là rất tốn kém, quản lý việc sử dụng các phương tiện dạy học hiện đại sao cho hiệu quả cũng hết sức khó khăn. Do đó cần làm:

- *Huy động cộng đồng đầu tư Cơ sở vật chất, phương tiện dạy học hiện đại:* Thực hiện tốt công tác xã hội hoá giáo dục, tập trung vào công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức đến Cán bộ, giáo viên và các lực lượng giáo dục hiểu rõ vai trò của việc ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học.

- *Xây dựng kế hoạch sử dụng hiệu quả nguồn ngân sách Nhà nước cấp và nguồn phúc lợi đào tạo của đơn vị để đầu tư, nâng cấp Cơ sở vật chất trường học:* Cần tập trung một lượng kinh phí thường xuyên vào việc đầu tư mua sắm các phương tiện dạy học phục vụ việc thiết kế và sử dụng loại giáo án dạy học tích cực như các phần mềm mới, các đĩa hình ảnh, truy cập mạng, ...

- *Cải tiến công tác quản lý, bảo dưỡng phương tiện dạy học hiện đại*: Đây là yếu tố chính để khắc phục tình trạng có phương tiện dạy học mà hiệu suất sử dụng chưa cao trong các cơ sở giáo dục.

- *Thành lập bộ phận chuyên trách để quản lý phương tiện dạy học hiện đại*: Để quản lý, hướng dẫn, vận hành, bảo dưỡng các phương tiện dạy học hiện đại.

- *Xây dựng những quy định về trách nhiệm, quyền hạn và nghĩa vụ của từng tập thể đơn vị và từng cá nhân trong trường về việc xây dựng, mua sắm, trang bị, sử dụng và bảo quản Cơ sở vật chất trường học*

Đưa việc sử dụng hiệu quả phương tiện dạy học hiện đại vào tiêu chuẩn đánh giá thi đua giáo viên. Đây là giải pháp nhằm tăng cường, củng cố ý thức, thái độ và sự say mê của người thầy đối với việc ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy một cách có hiệu quả để đổi mới phương pháp dạy học.

- *Tổ chức bồi dưỡng cho Cán bộ, giáo viên về kỹ năng sử dụng và bảo quản phương tiện dạy học hiện đại*

Khuyến khích Cán bộ, giáo viên truy cập Internet để cập nhật thông tin, năng lực tự học, tự nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ. Tổ chức các cuộc thi, hội thảo, báo cáo khoa học về ứng dụng công nghệ thông tin vào quá trình dạy học. Cần định kỳ bổ túc kiến thức, kỹ năng và nghiệp vụ bảo quản, bảo dưỡng, tu bổ máy móc phương tiện theo đúng tiêu chuẩn đã định ra của nhà sản xuất (nhiệt độ, độ ẩm, ánh sáng,...) cho bộ phận chuyên trách quản lý phương tiện dạy học.

4.5. Biện pháp 5: Xây dựng dựng môi trường dạy học đa phương tiện

- *Lập kế hoạch phát triển phòng học đa phương tiện.*

Là quá trình thiết lập các mục tiêu, hệ thống các hoạt động và các điều kiện đảm bảo thực hiện các mục tiêu đã nêu là: phát triển phòng học đa phương tiện hỗ trợ giảng dạy theo hướng chuẩn hoá và hiện đại hoá.

- *Tổ chức thực hiện việc phát triển phòng học đa phương tiện.* Từ mục tiêu và kế hoạch đã đề ra, cần có sự phân kỳ đầu tư kinh phí mua sắm lắp đặt các phương tiện kỹ thuật dạy học hiện đại cho các phòng học đa phương tiện mới cũng như việc bảo trì các phương tiện dạy học hiện có. Cập nhật các thông tin về các phương tiện dạy học mới để thường xuyên có kế hoạch bổ sung theo hướng chuẩn hoá và hiện đại hoá.

- *Chỉ đạo triển khai việc mua sắm và lắp đặt các phương tiện dạy học hiện đại*

Tìm hiểu thị trường trong và ngoài nước. Ký hợp đồng mua sắm, hợp đồng bảo hành sản phẩm... Lắp đặt phương tiện.

- *Chỉ đạo triển khai việc sử dụng phòng học đa phương tiện*

Tổ chức đào tạo và bồi dưỡng những cán bộ chuyên trách có khả năng hiểu biết về tính năng, tác dụng của các phòng học đa phương tiện. Tập huấn cho tất cả đội ngũ giáo viên trong trường về tính năng, tác dụng của các phương tiện dạy học hiện đại. Giám sát chặt chẽ việc sử dụng các phương tiện dạy học hiện đại. Tránh lạm dụng những phương tiện này trong quá trình dạy học.

- *Chỉ đạo việc bảo quản phương tiện dạy học hiện đại*

Hướng dẫn các thao tác sử dụng đúng quy trình vận hành và thời gian sử dụng của mỗi loại phương tiện dạy học hiện đại cho người sử dụng để tránh hỏng hóc và mất an toàn. Cát giữ các phương tiện dạy học hiện đại theo đúng tiêu chuẩn đã định ra của nhà sản xuất (nhiệt độ, độ ẩm, ánh sáng, ...) Thường xuyên bảo dưỡng (lau chùi, tra dầu mỡ, sấy nóng, hút bụi và chạy bảo dưỡng, ...)

- *Kiểm tra, đánh giá về việc sử dụng và quản lý phòng học đa phương tiện*

Đặt ra tiêu chí đánh giá hiệu quả sử dụng và quản lý phòng học đa phương tiện thông qua kết quả học tập của các lớp khi giáo viên dạy học theo phương pháp mới so với phương pháp dạy học truyền thống. Tổ chức hoạt động kiểm tra nội bộ và hoạt động đánh giá nhằm tìm ra các sai lệch trong khâu nào (kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo hay chính bởi khâu kiểm tra) của hoạt động quản lý phòng học đa phương tiện; từ đó có các quyết định điều chỉnh, cải tiến kịp thời (Tài liệu tập huấn Modul 3, 2020).

4.6. Biện pháp 6: Tăng cường quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong học tập của học sinh

Hoạt động học tập của học sinh bao gồm học ở trường và học ngoài nhà trường. Do đó, Hiệu trưởng cần định hướng cho giáo viên về việc hướng dẫn học sinh ứng dụng công nghệ thông tin hỗ trợ học tập ở nhà, ở trường. Giáo viên hướng dẫn học tập, giao bài cho học sinh qua email, các phần mềm dạy học trực tuyến, tham gia “trường học kết nối”, “mạng học trực tuyến” và các ứng dụng khác của công nghệ thông tin để tìm tài liệu học tập chuẩn bị cho bài học ở lớp, tự học, tự nghiên cứu tại nhà.

Nhà trường cần có sự giúp đỡ, hỗ trợ và có các khuyến cáo chung (thông qua sinh hoạt dưới cờ, Đoàn, Đội và ban hành các quy định của trường) cho học sinh trong việc khai thác tư liệu học tập trên mạng internet, những khuyến cáo, quy định trong việc sử dụng các trang mạng xã hội như Facebook, Zalo,...

Ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý, kiểm tra đánh giá kết quả học tập của học sinh một cách chính xác, hiệu quả. Thống nhất trong chỉ đạo việc khai thác, sử dụng công nghệ thông tin trong đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh. Tổ chức kiểm tra, đánh giá dạy học phải căn cứ vào mục tiêu dạy học của từng bộ môn.

5. Kết luận

Nhận thức rõ vai trò, lợi ích của việc quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở trường trung học cơ sở. Về phía lãnh đạo các cấp đặc biệt rất quan tâm và đã có nhiều văn bản chỉ đạo trong ngành giáo dục. Về thiết bị, cơ sở hạ tầng công nghệ thông tin trong nhà trường đã được đầu tư dần, đáp ứng cho công tác quản lý, dạy và học của hầu hết các trường.

Trước những thực trạng, tình hình điều kiện địa phương của huyện Trần Văn Thời tỉnh Cà Mau hiện nay, vẫn còn nhiều hạn chế, nếu thực hiện tốt các biện pháp quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học, sẽ phát huy hiệu quả nhất trong giai đoạn phòng, chống dịch Covid-19 góp phần nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo.

Tài liệu tham khảo

- Ban Chấp hành Trung ương (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW Nghị Quyết Hội nghị Trung ương 8 (Khoa XI) về đổi mới căn bản toàn diện giáo dục và đào tạo.*
- Baran, E., Schmidt, D. A., Thompson, A. D., Mishra, P., Koehler, M. J., & Shin, T. S. (2009). Kiến thức về nội dung, phương pháp và công nghệ (TPACK): Phát triển và kiểm chứng công cụ đánh giá cho sinh viên sư phạm. *Tạp chí Nghiên cứu về Công nghệ trong giáo dục*, 42(2), 123-149.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020). *Hướng dẫn số 4003/BGDĐT-CNTT về việc hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ công nghệ thông tin năm học 2020-2021.*
- Chính phủ nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam. (2017). *Đề án Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý và hỗ trợ các hoạt động dạy học, nghiên cứu khoa học góp phần nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo giai đoạn 2016-2020, định hướng đến năm 2025.* Ban hành kèm theo Quyết định 117/2017/QĐ-TTg ngày 25 tháng 01 năm 2017 của Thủ tướng Chính phủ.
- Đào Thái Lai (2006). *Ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở trường phổ thông Việt Nam.* Viện chiến lược và Chương trình giáo dục.
- Phó Đức Hòa, Ngô Quang Sơn (2008). *Ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học tích cực.* Giáo dục.
- Tài liệu tập huấn Modul 3 (2020). *Tài liệu hướng dẫn Bồi dưỡng giáo viên cốt cán: Kiểm tra đánh giá học sinh THPT theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực.*

MEASURES TO MANAGE THE APPLICATION OF INFORMATION TECHNOLOGY

IN TEACHING AT SECONDARY SCHOOLS

IN TRAN VAN THOI DISTRICT, CA MAU PROVINCE

Nguyễn Bảo Hoàng Thanh, Trịnh Minh Tuấn

The University of Danang - University of Science and Education, Vietnam

Loi An Secondary School, Tran Van Thoi District, Ca Mau Province, Vietnam

Author corresponding: Nguyen Bap Hoang Thanh - Email: thanhnhbh@ued.udn.vn

Article History: Received on 1st July 2021, Revised on 22th October 2021, Published on 19th April 2022

Abstract: Implementation of Resolution No. 29-NQ/TW Resolution of the Conference of the 8th Central Committee (Term XI) on fundamental and comprehensive reform of education and training (Ban Chấp hành Trung ương, 2013). Over the past years, the Ministry of Education and Training has directed the promotion of the application of Information Technology at all levels, levels and disciplines in the direction of using Information Technology as an effective support tool. to reform the management and improve the quality of education. Management of information technology application in teaching is being greatly interested by educational administrators and

teachers of secondary schools in Tran Van Thoi district, Ca Mau province, in response, research, research and application. use. The schools have invested in equipment, information technology infrastructure, and human resource development. The application of Information Technology in teaching and management in schools has been applied and achieved certain results. However, information technology equipment and infrastructure in junior high schools in Tran Van Thoi district are still in a state of shortage and slow development. Good knowledge and correct orientation of the Party, State and the Ministry of Education and Training in the management of information technology application in teaching activities. The development and fostering of information technology human resources have not been paid due attention by educational management levels, teachers' ability to apply information technology in teaching is still limited, application management Information technology in the activities of the Principal is not specific and appropriate, as well as the coordination of educational forces is not really good. From the guiding documents and practices that have been set for secondary schools in Tran Van Thoi district, Ca Mau province, an urgent task is to strengthen the application of information technology in management, teaching and learn. Especially during the period when the Ministry of Education and Training is implementing the 2018 General Education Program, this is an important milestone in the education reform that has received great attention from the society, innovating teaching methods. Teaching in the direction of developing students' qualities and abilities in a positive way. Find out how to organize scientifically and effectively, create motivation and promote necessary measures to manage the application of information technology in teaching, practical, specific, suitable to the local situation, impact on administrators, teachers and students. Thereby contributing to good management, improving the quality of education and training of the district.

Key words: information technology; information technology applications; application of Information technology in teaching; information technology application management; measures of management of information technology application in teaching.